

Vanja Jurilj, dipl. knjiž. i dipl. komp.
Stručna suradnica savjetnica
Predsjednica Hrvatske udruge školskih knjižničara

Zagreb, 10. prosinca 2018.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Trg sv. Marka 2
10 000 Zagreb
n/p predsjednika Vlade RH
gospodina Andreja Plenkovića

PREDMET: Molba za izmjene spornih odredbi u Prijedlogu zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i zaštiti djelatnosti knjižnica u odgojno-obrazovnim ustanovama Republike Hrvatske

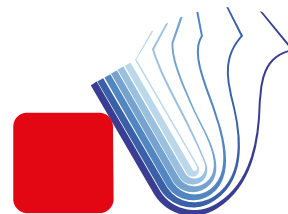
Poštovani,

obraćamo vam se s molbom **izmjene spornih odredbi u Prijedlogu zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i zaštiti djelatnosti knjižnica u obrazovnim ustanovama Republike Hrvatske.**

Obrazloženje

Prema statističkim podacima Državnoga zavoda za statistiku u Republici Hrvatskoj 2016. djelovalo je 1768 knjižnica od kojih je 1359 knjižnica osnovnih i srednjih škola, knjižnica visokih učilišta, znanstvenih i sveučilišnih knjižnica. Dakle, oko 80 % ukupnoga broja knjižnica u Republici Hrvatskoj čine knjižnice u sastavu obrazovnih ustanova čija je primarna djelatnost potpora obrazovnome sustavu, a nalaze se u nadležnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja. Iz istih statističkih podataka vidljiv je i stalni rast osnivanja knjižnica unutar obrazovnih ustanova, a smatramo da je za to zaslužan još uvijek važeći Zakon o knjižnicama koji propisuje obavezno osnivanje knjižnice u svim obrazovnim ustanovama. Nažalost, aktualni Prijedlog zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti u članku 10 navodi:

HRVATSKA UDRUGA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

(1) Školske ustanove, visoka učilišta i javni znanstveni instituti dužni su osnovati knjižnicu u sastavu tih ustanova, odnosno posebnim ugovorom s kojom drugom javnom knjižnicom osigurati knjižnične usluge nužne za obavljanje nastavne i znanstvene djelatnosti.

Hrvatska udruga
školskih knjižničara
Croatian Association
of School Librarians
Zagreb
OIB 48408930033
www.husk.hr

Među brojnim rješenjima Prijedloga zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti kojima profesija nije zadovoljna, **ovaj prijedlog smatramo najproblematičnijim, a za obrazovanje i kulturu hrvatskoga naroda dugoročno najštetnijim.**

Predloženo rješenje kojim se umjesto osnivanja knjižnica u obrazovnim ustanovama omogućava sklapanje ugovora za osiguravanje knjižnične usluge nužne za obavljanje nastavne i znanstvene djelatnosti **u neskladu je i s Ustavom Republike Hrvatske koji u članku 66 kaže:**

Obrazovanje je u Republici Hrvatskoj svakomu dostupno, pod jednakim uvjetima, u skladu s njegovim sposobnostima.

Obvezno obrazovanje je besplatno u skladu sa zakonom.

Mogućnost ostvarenja knjižnične usluge izvan obrazovne ustanove narušila bi princip jednakih uvjeta obrazovanja za sve, kako je navedeno u Ustavu. Smatramo i da se **Zakon o uslugama, na koji se predlagatelj ovoga Prijedloga zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti poziva, ne primjenjuje na knjižničnu djelatnost. Knjižnična djelatnost je djelatnost od posebnoga društvenog interesa za Republiku Hrvatsku jer, u skladu s međunarodnim dokumentima i smjernicama, ispunjava svoju informacijsku, obrazovnu, kulturnu i socijalnu ulogu u zajednici.** Navedeni Zakon o uslugama (NN, 80/11) u članku 2, stavku 3 navodi da se od primjene ovoga zakona izuzimaju „1) negospodarske usluge od općega interesa“.

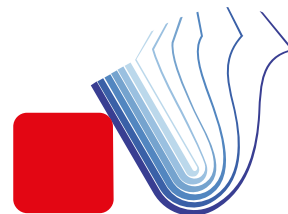
S obzirom na navedene sadržajne, funkcionalne i formalno-pravne činjenice predloženi članak 10 *Prijedloga zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti mora biti izmijenjen i glasiti kao i do sada:*

(1) Školske ustanove, visoka učilišta i javni znanstveni instituti dužni su osnovati knjižnicu u sastavu tih ustanova, u skladu sa standardima.

Potporu ovakvom rješenju možemo pronaći i u Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije (NN 124/2014) koja određuje obrazovanje i znanost kao razvojne prioritete Hrvatske jer joj jedino oni **mogu donijeti dugoročnu društvenu stabilnost, ekonomski napredak i osiguranje kulturnoga identiteta.** Isti dokument prepoznaje koncept cjeloživotnoga učenja kao temelj obrazovanja koji potiče pojedinca iz bilo koje dobne skupine da uči, omogućuje mu stalan pristup obrazovanju i priznavanje različitih oblika učenja.

Smatramo stoga da zakon o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti mora biti istovremeno usklađen sa strateškim ciljevima razvoja društva i utemeljen na

HRVATSKA UDRUGA ŠKOLSKIH KNJIŽNIČARA

profesionalnim načelima. Zastupamo i stav da bi prije donošenja zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti bilo neophodno donijeti Nacionalnu strategiju razvoja knjižnica i knjižnične djelatnosti koja bi bila **usklađena s već donesenom Nacionalnom strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije i Nacionalnom strategijom poticanja čitanja**. Samo tako doneseni i usklađeni dokumenti mogli bi osigurati zakonodavni okvir koji omogućava ne samo razvoj knjižnične djelatnosti, nego i njezino potpuno i svrsishodno sudjelovanje u ostvarenju društva kakvo želimo! Vjerujemo da to i jest cilj donošenja svih zakonodavnih dokumenata!

Hrvatska udruga
školskih knjižničara
Croatian Association
of School Librarians
Zagreb
OIB 48408930033
www.husk.hr

Zbog značaja knjižnica u odgoju i obrazovanju, osiguranju ekonomskoga razvoja i očuvanju kulturnoga identiteta, obraćamo Vam se još jednom s molbom za **aktivno kreiranje novoga zakona o knjižnicama i promjenu dvojbenih i štetnih odredbi koje aktualni Prijedlog zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti donosi**.

S poštovanjem,

*Vanja Jurilj, dipl. knjižničarka i dipl. komparatistica
Predsjednica Hrvatske udruge školskih knjižničara
Predsjednica Međunarodne udruge školskih knjižničara za Europu
Članica IFLA-ine Sekcije za školske knjižnice*

